

PEACE EDUCATION NETWORK

Pecyn Addysgu

Gwasanaeth: Rydym i gyd yn byw dan yr un awyr las

Nod: i ystyried oblygiadau adar angau trwy storïau dau blentyn sydd am hedfan barcud.

Cynllunio / paratoi: Byddwch angen:

- dau ddarn o bapur neu gardfwrdd ar siap barcud
- stori Aymel (isod) wedi ei gludo ar gefn un o'r ddau farcud
- stori Anwen (isod) wedi ei gludo i gefn yr ail farcud
- barcud mawr a llinyn
- papur ar gyfer dymuniadau (bydd angen peniau ar y plant)

Mae cyflwyniad PwyntPŵer ar gael hefyd i adrodd y stori: gweler gwefan Rhwydwaith Addysg Heddwch: www.peace-education.org.uk.

Os yw'r grŵp yn ddigon bach gellid clymu dymuniadau'r plant i'r llinyn wrth iddynt adael y gwasanaeth. Gyda grŵp mwy, byddai'n well i gasglu'r dymuniadau a gwneud arddangosfa o farcud Aymal, ei stori a'i ddymuniadau ef.

*Mae'r gwasanaeth hwn yn addas ar gyfer CA2 a CA3. Daw o'r adnodd 'Fly Kites Not Drones', o: www.FlyKitesNotDrones.org. Mae'n cyfeirio at hanes Aymal, bachgen ifanc a gollodd ei dad yn dilyn ymosodiad gan aderyn angau. Os ydych yn gweithio gyda phlant sydd wedi profi rhyfel neu wrthdaro treisgar, ceir cyngor o'r wefan www.flykitesnotdrones.org.

1 Cyflwyniad

Heddiw rwyf am siarad am farcutiaid oes unrhyw un wedi hedfan barcud erioed? Dywedwch yr hanes.

Mae barcud yn yr awyr yn ddarlun hyfryd ble bynnag y boch. Wrth weld barcud yn hedfan, boed hwnnw yn un wedi ei wneud o fagiâu bin a llinyn neu yn un high-tech, mae rhan ohonom yn hedfan gydag ef. Ond gall bywydau y bobl sy'n dal y llinyn fod yn wahanol iawn.

Mae dau farcud gennyf yma. Oes dau wirfoddolwr i'w dal?

Dewiswch ddau i ddal y barcutiaid (darllenwyr hyderus os yn bosibl). Gofynnwch iddynt sefyll gyda blaen y barcud yn gwynebu'r gynulleidfa, a'r cefn – gyda'r stori – yn ei gwynebu hwy.

Mae un o'r barcutiaid hyn yn perthyn i ferch o'r enw Anwen, sy'n dod o'r wlad hon. Pa un ohonoch sydd gyda barcud Anwen? Ac mae'r barcud arall yn perthyn i fachgen o'r enw Aymal. Gall [enw'r plentyn] sy'n dal barcud Anwen sôn ychydig am Anwen.

2 Stori Anwen (Plentyn yn darllen stori Anwen)

Rwy'n byw mewn tref fawr yng Nghymru. Mae ychydig fryniau heb fod ymhell o'm cartref ac rwyn mynd yno'n aml gyda'm rhieni a'm brawd bach Aled.

Mae wastad yn wyntog iawn ar y bryniau. Pan oedd Aled yn fach ron i'n ofni y byddai'n cael ei chwythu i ffwrdd!

Mae'r bryniau yn lle gwych i hedfan barcutiaid a bob tro y byddaf yn mynd am dro yno rwyn mynd â'm barcud gyda mi. Mae llawer o bobl o bob oed yn mynd yno i hedfan barcutiaid.

Yr haf diwethaf cefais fy mharti penblwydd ar y bryniau gyda'm ffrindiau. Cawsom bicnic ac ychydig gemau ond fe dreulion ni y rhan fwyaf o'r amser yn hedfan ein barcutiaid. Roedd Mam wedi cael un mawr melyn i mi ac roedd hyd yn oed wedi ysgrifennu fy enw arno. Roedd y tywydd yn berffaith – a gwyntog iawn – ac fe fuon ni'n chwarae am oriau, gan geisio gwneud triciau a champau newydd wrth i'n barcutiaid godi trwy'r awyr. Roedd yn ffantastig.

Mae Aled bron ddigon hen i hedfan barcud yn awr, felly rwyf am ei ddysgu.

I Anwen, fel i nifer ohonoch chi, mae hedfan barcud yn hwyl, rhywbeth y mae'n ei wneud gyda'i theulu neu'i ffrindiau, rhywbeth y mae'n ei fwynhau ac sy'n ei gwneud yn hapus.

Mae'r un peth yn wir am Aymal. Ond nid yw'r stori yn hapus i gyd iddo ef. [Enw], elli di ddweud wrthon ni am Aymal, os gweli di'n dda.

3 Stori Aymal [Plentyn yn darllen stori Aymal]

Rwy'n byw yn Dadal, tref yn Affganistan. Efallai eich bod wedi clywed am fy ngwlad oherwydd y rhyfel a'r ymladd a fu yno dros y blynyddoedd diwethaf. Hoffwn pe baech yn clywed am yr holl bethau da am fy ngwlad a'r bobl arbennig sy'n byw yno.

Rwy'n hedfan fy marcud yn fy nhref fy hun. Mae gen i hen farcud a roddodd fy ewythr i mi cyn iddo fynd i'r ddinas i astudio. Mae e am fod yn beiriannydd!

Rwy'n caru fy marcud, mae'n hedfan mor uchel! Wrth i mi wneud iddo godi, deifio, a chodi eto, rwyn teimlo fel pe gallwn hedfan dros y mynyddoedd!

Mae fy ewythr wedi dweud wrthyf fod yn rhaid i mi fod yn ofalus wrth hedfan fy marcud, ac os wyf yn gweld golau coch a gwyrdd yn yr awyr, mae'n rhaid i mi fynd adref. Gall y goleuadau fod yn adar angau, ac maent yn beryglus. Maent mor uchel yn yr awyr. Ac maent yn gollwng bomiau. Fe wnaeth un o'r adar angau hyn ladd fy nhad, a dim ond ffermwr oedd e. Nid oedd byth yn cario gwn, ond ni allai'r adar angau sylweddoli hynny. Dim ond tair blwydd oed ôn i pan ddigwyddodd hyn.

Rydym yn anfon ein dymuniadau i fyny gyda'n barcutiaid. Adeg y Flwyddyn Newydd – a ddathlwn ar Fawrth 21 – mae pawb yn y dref yn mynd allan i hedfan eu barcutiaid gyda'i gilydd. Mae hwn yn draddodiad Affgan. Rwy'n gwybod y byddaf yn gweld fy nhad eto ryw ddiwrnod, felly yr un yw fy nymuniad bob tro: y daw heddwch ac y byddaf i yn gallu hedfan barcutiaid gyda'm ffrindiau heb deimlo'n ofnus.

4 Hawliau Plentyn

Pan fyddwn yn hamddena – chwarae pêl-droed neu gemau cyfrifiadurol – pan fydd Aymal yn hedfan ei farcud, rydych chi a fe yn arddel eich hawliau dynol: hawl byd-eang plant a phobl ifanc i chwarae. ('Mae gan bob blentyn yr hawl i ymlacio, chwarae a chymryd rhan mewn amrywiaeth eang o weithgareddau diwylliannol ac artistig.' Erthygl 31, Cytundeb y CU ar Hawl y Plentyn.)

I Aymal, sy'n byw yn Affganistan, mae hedfan barcud yn bwysig iawn. Mae'n rhan o ddiwylliant Affganistan. Ar achlysuron arbennig fel y Flwyddyn Newydd, mae llawer o bobl yn hedfan barcutiaid gyda'i gilydd mewn dathliad.

Ond mae tywydd hedfan da i farcutiaid hefyd yn dywydd pan fydd adar angau – y peiriannau hynny y mae Aymal mor ofnus ohonynt – yn hedfan yn dda. Pan fydd Aymal yn hedfan ei farcud, mae wastad yn poeni fod aderyn angau yno, hyd yn oed os na all ei weld, ac mae amser chwarae drosodd. Mae'n rhaid iddo fynd adref ble mae'n saffach.

5 Casgliad

Yn stori Aymal fe glywson ni ef yn siarad am sut, ar achlysuron arbennig, y mae'n hoffi anfon dymuniad i fyny gyda'i farcud. Beth yw ein dymuniad ni heddiw? Ar gyfer Aymal ... ar gyfer y plant y mae eu bywydau wedi'u cystuddio gan ryfel a thrais ... ar gyfer y byd?

Ysgrifennwch eich dymuniad ar y papur a byddwn yn ei ychwanegu i'r llinyn ar farcud Aymal a gadewch i ni ddymuno heddwch gydag ef.

Gweithgareddau/adnoddau pellach:

- Ar gyfer cynlluniau gweithdai sy'n cynorthwyo plant i ddysgu mwy am hawliau dynol ac am adar angau, yn o gystal â chyfarwyddiadau ar sut i adeiladu barcud, 'Fly Kites Not Drones: We all live under the same blue sky' (£5 a chostau pacio a phostio). Copïau ar gael o'r Quaker Centre Book Shop, e-bost quakercentre@quaker.org.uk neu ffoniwch 020 7663 1030, neu archebwch arlein o www.quaker.org.uk/bookshop.
- Ar gyfer fideos, syniadau a mwy o adnoddau gweler www.flykitesnotdrones.org.
- Darllenwch 'The Kites are Flying!' gan Michael Morpurgo, ble mae Said, bachgen o Balestina sydd byth yn siarad, yn adeiladau barcutiaid i hedfan dros y wal ger ei gartref.
- Am wasanaeth arall yn ymwneud â barcutiaid a byw dan yr un awyr las gweler www.assemblies.org.uk/sec/1547/reach-for-the-stars-and-your-kite.